

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 37C/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116213147
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Malý
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2116213147.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Malým, v právnej veci žalobkyne v 1. rade: A. H., rod H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom T. XXX, žalobcu v 2. rade: T. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX, a žalobcu v 3. rade: Q. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. XXX, všetci žalobcovia zastúpení spoločnosťou JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 264 750, so sídlom Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovanému v 1. rade: K. H. - M H T., X.: XX XXX XXX, miesto podnikania K. F. XXX/XX, P., zastúpený JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom so sídlom Hlavná 25, Trnava, žalovanému v 2. rade: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, (a žalovanému v 3. rade: Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, Trnava, IČO: 00 352 519, so sídlom J. Bottu 31, Trnava, zastúpený JUDr. Petrom Sopkom, advokátom so sídlom Paulínska 34, Trnava), o náhradu nemajetkovej ujmy, takto:

r o z h o d o l :

Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 20.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 20.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh žalobcov voči žalovanému v 1. rade zamietá.

Súd návrh voči žalovanému v 2. rade zamietá.

Vo vzťahu žalobcov a žalovaného v 1. rade nemá nárok na náhradu trov konania žiadna zo strán.

Žalovanému v 2. rade súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalovanému v 3. rade súd priznáva vo vzťahu k žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť Slovenskej republike, na účet tunajšieho súdu, súdny poplatok vo výške 3.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.

Žalobcovia návrhom došlým dňa 7.6.2016 žiadali, aby súd uložil žalovaným v 1., 2. a 3. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 75.000,00 €, žalovaným v 1., 2. a 3. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 75.000,00 €, žalovaným v 1., 2. a 3. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000,00 €, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhých žalovaných, a uložil žalovaným povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania. Uviedli že dňa 6.6.2014 v čase o 15,55 hod. na diaľnici D1 na 72,938 km v smere od Piešťan na Trnavu, K. H., ako vodič autobusu zn. K. XX, EČ: TT-XXXDI, v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím svojim konaním porušil § 4, ods. 1, písm. c) zák.č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, pričom na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpených pri dopravnej nehode na mieste nehody podľahli poškodené R. H., N. A., U. R. a N. K., a ďalšie osoby utrpeli zranenia - uvedený skutok vodiča K. H. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285, ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, v spojení s § 138, písm. h) Trestného zákona a za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: V.-XXX/-VYS-TT-XXXXHu dňa X.X.XXXX, a bola na neho Okresnou prokuratúrou Trnava pod XPV XXX/XX/XXXX-XX z 2.4.2015 podaná na Okresný súd Trnava obžaloba; vec je vedená pred Okresným súdom Trnava pod sp.zn. XXT/XX/XXXX. K motorovému vozidlu, K. XX, EČ TT/XXXDI mal žalovaný v 1. rade v čase dopravnej nehody uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovaným v 2. rade, č. poisťnej zmluvy XXXXXXXXXXXX/X, pričom žalovaný v 2. rade titulom povinného zmluvného poistenia uhradil náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom. V čase dopravnej nehody bola R. H. žiačkou žalovaného v 3. rade (voči tomuto žalobcovi v priebehu konania vzali návrh späť, a konanie bolo voči nemu zastavené). Dopravná nehoda a jej následky výrazne zasiahli do života celej rodiny, do ich súkromia, a náhrada nákladov spojených s pohrebom nepredstavuje žiadnu satisfakciu za tento neoprávnený zásah. Pre žalobcov predstavuje deň nehody najhorší, najsmutnejší a najbolestivejší deň v ich životoch, ktorý doposiaľ nedokázali prijať. R. zomrela vo veku 18 rokov, bola druhým dieťaťom rodičov, súrodenci mali blízky vzťah. R. bola zdravá, po absolvovaní základnej školy pokračovala na štúdiu na Gymnázium v Trnave - bola zodpovedná, neboli s ňou žiadne problémy, k štúdiu pristupovala usilovne, voľné chvíle trávila s rodinou, chodili spolu na dovolenky, s matkou mala kamarátsky vzťah. Po skončení školy mala R. v pláne pokračovať v štúdiu na vysokej škole (architektúru a bytový dizajn). Celá rodina žije po smrti R. inak, ich život sa zmenil, matka s otcom už nie sú schopní prejavovať radosť z bežných vecí, neustále je v rodine prítomný smútok, čo vplýva aj na brata Q.. Výšku žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia stanovili s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo, keď z pohľadu na závažnosť vzniknutej ujmy ide o ten najťažší následok, ľudský život je najvyššia hodnota uznaná spoločnosťou; ide o neodstrániteľný zásah do osobnostných práv, pričom akákoľvek satisfakcia nie je spôsobilá tento škodlivý následok primerane nahradiť, môže iba zmierniť dopady vzniknutej ujmy v osobnostnej sfére žalobcov. Okolnosti za ktorých k porušeniu práva prišlo sú jednak na strane pozostalých žalobcov a predstavujú ich a) intenzita vzťahu žalobcov s usmrtenou R. - rodičia, t.j. najbližší príbuzní ktorí svoj život, prácu, záľuby prispôsobili starostlivosti o dieťa, jeho výchove a budovaniu rodiny o ktorú prišli, brat, ktorí so sestrou si boli vekovo blízki, tvorili by širšiu rodinu, b) vek zomrelej - usmrtenie zdravého dieťaťa v mladom veku, keď malo celý život pred sebou, realizácia v súkromnom a pracovnom živote, c) otázka hmotnej závislosti pozostalých na usmrtenej osobe - rodičia počas doterajšieho života zomrelú hmotne zabezpečovali, čo im mohla v starobe pomocou a starostlivosťou oplatiť, d) kvalita vzájomného vzťahu - harmonické úzke rodinné spolužitie, e) psychická bolesť zo straty blízkeho človeka - neznesiteľná, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, prerastajúca až do duševného ochorenia, f) iná forma satisfakcie - nemôže byť síce postačujúca, avšak jej poskytnutie má vplyv na úvahy o výške plnenia, v tomto najmä postoj vinníka ktorý sa neospravedlnil, vinu popiera, pričom dochádza k verejnej mediálnej odmietania viny, čo prehľbuje útrapy pozostalých. Okolnosti na strane zodpovednej osoby (pôvodcu zásahu) predstavujú: a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.) - vinník nehody sa neospravedlnil, odmieta svoju vinu, jeho postoj je verejne prezentovaný médiami, čo negatívne vplyva na pozostalých ktorí sú s udalosťou neustále konfrontovaní otázkami okolia, pričom ide o traumatizujúce obdobie trvajúce niekoľko rokov, pričom je zrejmé že postoj a chovanie vinníka a zodpovedných osôb môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými, keď ústretové chovanie, ospravedlnenie, priznanie viny, finančná podpora či pomoc môže zmierniť dopady neoprávneného zásahu (prezentovaná ľahostajnosť ju môže prehľbiť), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu, c) majetkové pomery pôvodcu - objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorému vinník zodpovedná podľa Zákonníka práce, pričom prevádzkovateľ motorového vozidla musí

byť povinne zmluvne poistený zo zákona, d) miera zavinenia a eventuálna miera spolu zavinenia usmrtenej osoby - absentuje spolu zavinenie usmrtenej R.. Svoj nárok odvodzujú žalobcovia z § 427, ods. 1, § 428, § 429 Občianskeho zákonníka, § 15, ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 442, ods. 1, § 449, ods. 2, § 11, § 13, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 1. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaný ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku objektívne zodpovedný za škodu, a za použitia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka aj za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, žalovaný v 2. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaný ako poisťovateľ za použitia eurokonformného výkladu pojmu škoda podľa § 4, ods. 2, písm. a) zák.č. 381/2001 Z.z., v spojení s § 13, ods. 1. K návrhu priložili žalobcovia 11 ks fotografií, doklad o poistení motorového vozidla, Obžalobu Okresnej prokuratúry T. č. X Pv XXX/XX/XXXX-XX zo dňa X.X.XXXX na obvineného K. H., Uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Trnave F.: V.-XXX/VYS-TT-XXXX Hu zo dňa 7.6.2014, úmrtný list R. H., zomr. X.X.XXXX, výpis zo štatistického registra organizácií žalovaného v 3. rade, výpis z Obchodného registra žalovaného v 1. rade, výpis z Obchodného registra žalovaného v 2. rade.

2.

Žalovaný v 3. rade sa k návrhu vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 5.10.2016.

3.

Žalovaný v 2. rade sa k návrhu vyjadril podaním došlým súdu dňa 11.10.2016 v ktorom uviedol že dopravnú nehodu, ku ktorej došlo dňa 6.6.2014 motorovým vozidlom zn. K ev.č. T evidujú ako poistnú udalosť č. XXXXXXXXXXXX - vozidlo ktorým bola škoda spôsobená malo v čase dopravnej nehody u žalovaného v 2. rade dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (poistná zmluva XXXXXXXXXXXX/XXXXX); žalovaný v 2. rade odškodnil uplatnené nároky pozostalých po R. H., titulom nárokov na náhradu škody: náklady spojené s pohrebom 923,88 €, na pohreb 79,67 €, náhradu za pomník 663,88 €, teda žalovaný v 2. rade vyplatil z povinného zmluvného poistenia uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, ktoré spadajú do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4, ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. Z návrhu nie je zrejmé, na základe akých skutkových a právnych skutočností sa domáhajú nároku na odškodnenie za nemajetkovú ujmu voči žalovanému v 2. rade, ani pod aký nárok na náhradu škody podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení by mal v žalobe uplatnený nárok spadať. Žalovaný v 2. rade nesúhlasí s konštatovaním žalobcov, že objektívne zodpovedá aj za zásah do osobnostných práv žalobcov, pričom vo vzťahu k žalovanému v 2. rade sa žalobcovia obmedzujú jedine na citáciu § 15, ods.1 zák.č. 381/2001 Z.z, a poukazujú na rozsudok súdneho dvora C-22/12, Haasová c/ Petrik a Holingová (podľa ktorého „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobené prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“) - predmetom konania však nie je nárok na náhradu škody, ale nárok vyplývajúci z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, na ktorý sa nevzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa žalovaného v 2. rade tento nie je v spore pasívne legitimovaný, nakoľko zák.č. 381/2001 Z.z. taxatívne stanovuje v § 4, ods. 2, písm. a), že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov..., d) ušlého zisku; zákon teda jednoznačne taxatívne uvádza ktoré nároky poistením kryté sú, pričom nemajetkovú ujmu nie je možné priradiť pod žiadny z takto jednoznačne určených nárokov. Ďalej uviedol že žalobcami uvádzané rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 nepriňaša jednoznačné závery, nakoľko pokrytie nemajetkovej ujmy pod povinné poistenie podmieňuje existenciou vnútroštátnej úpravy - vnútroštátna úprava pri povinnom zmluvnom poistení nemajetkovú ujmu do poistného krytie nezahrnula, súčasný právny stav a právny poriadok SR odškodnenie nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia nepripúšťa. Občiansky zákonník upravuje len 2 nároky nemajetkovej povahy, a to bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia - náhrada nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka je však vyčlenená a upravená samostatne, a nemá vo vzťahu k náhrade škody ani subsidiárny vzťah; ide o samostatný nárok, ktorého vznik a spôsob náhrady sa vzťahuje samostatným režimom, ktorý je nezávislý od zodpovednosti za spôsobenú škodu a rozsahu jej náhrady (viď rozsudok NS SR č. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016). K výške odškodnenia požadovaného žalobcami uviedol že zo žaloby nie je jasné na základe čoho sa žalobcovia domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch

vo výške 75.000,00 € resp. 50.000,00 €. Vzhľadom na uvedené považuje žalovaný v 2. rade žalobu v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy voči nemu za nedôvodnú a navrhuje je zamietnuť.

K vyjadreniu priložil žalovaný v 2. rade uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/39/2012 zo dňa 6.3.2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12Co/89/2013 zo dňa 26.6.2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. 7Co/161/2016-382 zo dňa 29.6.2016, list - žiadosť o vyjadrenie, odpoveď žalovaného v 2. rade zo dňa 31.5.2016.

4.

Žalovaný v 1. rade sa k návrhu vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 11.10.2016 v ktorom uviedol že vzniknutej situácie, keď pri dopravnej nehode došlo k úmrtiu dcéry a sestry žalobcov je mu ľúto; krátko po nehode vyjadril žalobcom sústrasť, zaslal kondolenčný list kde vyjadril ľútosť nad udalosťou, zaslal na pohreb nebohej R. H. smútočný veniec. Čo sa týka samotného nároku žalobcov považuje žalobu voči nemu za neopodstatnenú, nakoľko nie je vo veci pasívne vecne legitimovaný, pretože predpoklady vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu nie sú naplnené. Uviedol že on žiadnym svojím konaním či opomenutím neoprávnený zásah do osobnosti žalobcov nezavinil, keď aj žalobcovia uvádzajú ako vinníka nehody vodiča autobusu K. H. - ak sa teda skúma otázka zavinenia, je namieste uvažovať o predpoklade zodpovednosti v prípade vodiča, ktorý šoféroval autobus a ktorého konaním, resp. opomenutím došlo k dopravnej nehode (pasívne legitimovaný, a teda žalovaný, mal byť vodič autobusu). Ďalej poukázal na skutočnosť že podľa § 427 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, podľa § 428 svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, zodpovednosti sa zbaví len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia - podľa žalovaného v 1. rade pri dopravnej nehode sa nejednalo o príčinu vyplývajúcu z osobitnej povahy prevádzky, nakoľko vyšetrovaním bolo preukázané že autobus žalovaného v 1. rade bol v bezchybnom technickom stave, a nehoda nebola zapríčinená technickou poruchou autobusu, materiálými vadami či zlyhaním súčiastok, teda žiadnou okolnosťou ktorá by mala pôvod v dopravnom prostriedku a teda v osobitnej povahe prevádzky; žalovaný v 1. rade neporušil žiadnu povinnosť vo vzťahu k dopravnému prostriedku a jeho prevádzke, a ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť dopravnej nehode a vzniku ujmy (najpravdepodobnejšou a zrejme jedinou príčinou dopravnej nehody bolo zlyhanie vodiča). S poukazom na skutočnosť, že škoda nebola spôsobená okolnosťami ktoré majú svoj pôvod v prevádzke a súčasne s ohľadom na fakt že žalovaný v 1. rade nemohol škode zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, sú splnené predpoklady pre liberáciu jeho osoby ako prevádzkovateľa autobusu. Ďalej uviedol že i v prípade, ak by súd mal za to že žalovaný v 1. rade je zodpovedný za zásah do osobnosti žalobcov, mal by nárok uspokojiť žalovaný v 2. rade (poukazujúc na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová C-22/12). V súvislosti s výškou uplatnených nárokov žalobcov uviedol že ich považuje za neadekvátne, nadsadené, nezodpovedajúce súdnej praxi (poukázal na viacero rozhodnutí všeobecných súdov SR, a Ústavného súdu SR). Uviedol tiež, že je nemajetný, nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani hnutel'né veci vyššej hodnoty, vzhľadom na svoj vek nepracuje ani nepodniká - ako starobný dôchodca má len príjem zo starobného dôchodku, ktorý postačuje iba na jeho základné životné potreby - nebolo by preto v jeho možnostiach uspokojiť nároky žalobcov ani len v minimálnom rozsahu.

K vyjadreniu priložil žalovaný v 1. rade kondolenčný list, protokol Inšpektorátu práce Trnava zo dňa 20.6.2014.

5.

Žalobcovia sa vo veci vyjadrili -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 12.5.2017 v ktorom uviedli, že v návrhu konkretizovali skutkové okolnosti na základe ktorých sa domáhajú práva na náhradu nemajetkovej ujmy, poukázali na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k nej došlo, uviedli tiež právnu kvalifikáciu skutkového stavu. Pokiaľ ide o námietku žalovaného v 2. rade v otázke jeho pasívnej legitimácie ako poisťovateľa titulom povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch osobám blízkym obetiam dopravných nehôd, považujú žalobcovia jeho právny názor vzhľadom na prevládajúcu judikatúru za prekonaný (poukazujúc na odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Čirča k rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2011; tiež v tejto súvislosti poukazujú na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová), a aj Ústavný súd SR potvrdil vo viacerých rozhodnutiach správnosť aplikácie eurokonformného výkladu § 4, ods. 2, písm. a) zák.č.

381/2001 Z.z. v tom smere, že poisťovateľ je pasívne legitimovaný vo veci náhrady nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam dopravných nehôd. Čo sa týka výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch poukazujú žalobcovia tiež na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR, podľa ktorých sa priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý nemôže byť stanovený nižšie, ako sú výšky minimálneho poisteného krytia stanovené v čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady z 30. decembra 1993 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel - citovaným ustanoveniam v SR zodpovedajú ustanovenia § 7 zák.č. 381/2001 Z.z. upravujúce limity poisteného plnenia; k namietanej výške požadovanej náhrady a jej primeranosti poukázali tiež na neprávoplatný rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 30T/45/2015 z 7.12.2016. K námietkam žalovaného v 1. rade žalobcovia uviedli že kondolenčný list z júna 2014 vnímajú ako účelový a neúprimný; samotný vinník dopravnej nehody v trestnom konaní sa neospravedlnil, nepriznal vinu, ani nevyjadril ľútosť. Postoj vinníka mal za následok aj to, že tragická udalosť, ktorá už bola medializovaná a stala sa predmetom verejného záujmu, bola naďalej „prepieraná“ v médiách, čo prehlbovalo traumy žalobcov (citujú titulky viacerých článkov v celoslovenských médiách). Ďalej uviedli že žalovaný v 1. rade je fyzickou osobou, ktorá v čase kedy k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov prišlo, bola prevádzkovateľom dopravného prostriedku (§ 427 Občianskeho zákonníka), aj zamestnávateľom vinníka predmetnej dopravnej nehody (§ 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka), pričom pasívnu vecnú legitimáciu žalobcovia už v podanej žalobe odôvodnili tým, že ak pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, treba pripustiť analogické použitie ustanovenia § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka, neexistuje argument ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Žalovaný v 1. rade teda za neoprávnený zásah do práva žalobcov a za nemajetkovú ujmu spôsobenú na ich osobnostiach zodpovedá objektívne ako zamestnávateľ vinníka dopravnej nehody, a ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená - bolo preukázané že vodič K. H. bol v čase dopravnej nehody zamestnancom žalovaného v 1. rade, a tiež bolo preukázané že žalovaný v 1. rade bol vlastníkom a prevádzkovateľom dopravného prostriedku - autobusu. Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazuje na liberačný dôvod podľa § 428 Občianskeho zákonníka, stotožňuje rozdielne pojmy, a to „okolnosti majúce pôvod v prevádzke“ a „škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky“, čím prichádza k nesprávnemu záveru - je nepochybné že škoda a aj zásah do práv žalobcov bol vyvolaný práve osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku a bezpochyby (aj s ohľadom na výsledok trestného konania) pri vynaložení všetkého úsilia bolo možné zabrániť škode. Otázka, či príčinou vzniku dopravnej nehody bolo výlučne protiprávne konanie vodiča autobusu, alebo či ňou bol zlý technický stav dopravného prostriedku je vo vzťahu k vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného v 1. rade ako zamestnávateľa a prevádzkovateľa dopravného prostriedku, a teda danosti jeho pasívnej vecnej legitimácie, irelevantná.

Zároveň týmto podaním žalobcovia vzali voči žalovanému v 3. rade žalobu späť a navrhli aby súd konanie voči žalovanému v 3. rade zastavil.

Uznesením vydaným na pojednávaní konanom dňa 15.5.2017 súd konanie v časti voči žalovanému v 3. rade zastavil (s tým, že o trovách konania žalovaného v 3. rade rozhodne v rozhodnutí vo veci samej). Zástupcovia strán sporu zhodne uviedli že odvolanie voči rozhodnutiu o zastavení konania vo vzťahu k žalovanému v 3. rade nepodajú, výslovne sa ho vzdávajú - s poukazom na uvedené sa uznesenie nevyhotovovalo v písomnej forme.

K vyjadreniu priložili žalobcovia Zápisnicu zo zasadnutia občianskoprávneho grémia Najvyššieho súdu SR z 19.9.2016, Uznesenie Ústavného súdu SR č. I. ÚS 206/2015-25 zo dňa 29.4.2015, Uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 645/2015-25 zo dňa 16.12.2015, Uznesenie Ústavného súdu SR č. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, časť zápisnice o výsluchu obvineného (K. H.) zo dňa 7.6.2014, časť zápisnice o hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Trnava vo veci sp.zn. XXT/XX/XXXX, 3x text článkov z médií, časť rozsudku Okresného súdu Trnava sp.zn. XXT/XX/XXXX-2037.

6.

Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2017 právny zástupca žalobcov uviedol že na podanom návrhu voči žalovaným v 1. a v 2. rade trvá, je daná pasívna legitimácia aj žalovaného v 2. rade. Čo sa týka spôsobenej ujmy táto bude ustálená výsluchom žalobcov ako rodičov resp. súrodenca.

Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2017 právny zástupca žalovaného v 1. rade uviedol že nespochybňuje skutkové tvrdenia žalobcov, až na to, že žalovaný v 1. rade vyjadril ľútosť rodine zosnulej tým, že im zaslal kondolenčnú listinu a kvetinový dar - priamy kontakt s pozostalými prípadne účasť na pohrebe mu neboli odporučené. Podľa žalovaného v 1. rade on nie je subjektom, ktorý

by bol zodpovedný za vzniknutú ujmu - je síce pravdou že ako prevádzkovateľ motorového vozidla má objektívnu zodpovednosť, avšak v prípade náhrady nemajetkovej ujmy právna teória vyžaduje zavinenie, čo u žalovaného v 1. rade absentuje (osobou ktorá by za ujmu mohla byť zodpovedná je vodič autobusu). Aj samotní žalobcovia označujú za pôvodcu ujmy vodiča autobusu, teda žaloba mala smerovať buď výlučne alebo aj voči nemu. Aj v prípade objektívnej zodpovednosti žalovaného v 1. rade sú dané liberačné dôvody, nakoľko žalovaný v 1. rade nijakým spôsobom nemohol ovplyvniť a zabrániť vzniku ujmy, a to ani pri vynaložení všetkého úsilia. Ďalej poukázal na neprimeranosť požadovanej výšky náhrady, ktorá nezodpovedá ustálenej judikatúre ani rozhodovacej praxi súdov, keď výška náhrady sa v prípade dopravných nehôd pohybuje v rozmedzí 10.000,00 až 20.000,00 € (naviac žalobcovia požadovanú výšku náhrady nijakým spôsobom neodôvodnili). Poukázal tiež na majetkové pomery žalovaného v 1. rade, na ktoré pri určení výšky náhrady je potrebné prihliadnuť, keď žalovaný v 1. rade nepodniká, je starobným dôchodcom (dôchodok má okolo 400,00 € mesačne), nedisponuje takmer žiadnym hnutelným ani nehnuteľným majetkom - platenie akejkoľvek sumy náhrady zo strany žalovaného v 1. rade je nereálne, a v prípade jej prisúdenia by bol nútený na svoj majetok vyhlásiť konkurz, teda vymožitelnosť prisúdenej náhrady by bola takmer nulová.

Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2017 splnomocnená zástupkyňa žalovaného v 2. rade uviedla, že žalovaný v 2. rade nie je pasívne legitimovaný, nakoľko požadovaná náhrada vyplýva z použitia ustanovení o ochrane osobnosti uvedených v § 11 a 15 Občianskeho zákonníka, na ktoré sa nemôže vzťahovať povinnosť poisťovne vyplývajúca zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - kryté sú nároky vyplývajúce zo spôsobenej škody, nie nároky majúce základ v nemajetkovej ujme. Žalovaný v 2. rade nemôže byť pasívne legitimovaný aj s poukazom na § 4, ods. 2 písm. a) zák.č. 381/2001, kde je taxatívne vymedzený okruh škôd ktoré sú kryté poisťovňou, pričom nemajetková ujma v nich uvedená nie je, a ani ju nemožno priradiť pod akýkoľvek tam uvedený dôvod. To že o škodu v danom prípade nejde je zrejme i z toho, že Občiansky zákonník všetky druhy škôd presne vymenúva, a všetky škody boli žalobcom už z poistenia uhradené. Poisťovňa nie je pasívne legitimovaná aj z dôvodu, že pri takýchto ujmach je v prvom rade potrebné ospravedlnenie zodpovedných osôb podľa § 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka - až keď takéto ospravedlnenie nie je dostatočné, môže dotknutý subjekt požadovať náhradu v peniazoch; nie je preto zrejme, že pokiaľ poisťovňa sa nemá za čo ospravedlniť žalobcom (nespôsobilá dopravnú nehodu pri ktorej utrpeli zásah do práva na ochranu osobnosti), niet dôvodu aby bola pasívne legitimovaná, a následne zaviazaná na zaplatenie náhrady. Čo sa týka požadovanej náhrady, žalobcovia ju relevantným spôsobom nepreukázali - nie je zrejme prečo žiadajú sumu náhradu 75.000,00 €, resp. 50.000,00 €.

7.

Na pojednávaní konanom dňa 12.7.2017 žalobkyňa v 1. rade uviedla že Nikola bola jej druhým dieťaťom, vzťah mali veľmi dobrý, harmonický; celá rodina bývala v jednej domácnosti, v spoločnosti rodiny neboli žiadne konflikty, bolo harmonické. R. chodila na športové gymnázium, dosahovala dobrý prospech, chcela ísť študovať na vysokú školu. V deň nehody, okolo 16.00 hod., telefonovala žalobkyňu v 1. rade jej sesternica, že sa dozvedela že autobus mal nehodu, preto so synom a s manželom sa pokúšali hľadať miesto nehody, čo sa im však nepodarilo. Následne išli do nemocnice v Trnave, avšak R. medzi hospitalizovanými osobami nebola - odišli preto na políciu, ani tu im nikto nepovedal kde sa R. nachádza. Približne po hodine sa ozvala polícia, za účelom identifikácie tela alebo jej R. - po identifikácii volal žalobkyňu v 1. rade manžel ktorý jej oznámil, že R. zomrela. Po smrti spolu s manželom vyhľadali odbornú pomoc psychologičky, boli u nej iba jedenkrát - jednalo sa o konzultáciu, žiadne lieky im neboli predpísané, hospitalizovaná z dôvodu úmrtia R. žalobkyňa v 1. rade nebola. V súčasnosti ako rodina fungujú inak ako do smrti R., stále im chýba, ani s odstupom troch rokov sa nevyrovнала so stratou dcéry. Medializácia prípadu bola pre žalobcov ťaživá hlavne v prvých dňoch, nakoľko o veci sa stále písalo, novinári chodili za nimi aj domov, boli na pohrebe, vymýšľali si rôzne veci ktoré žalobcovia nikdy nepovedali. Žalobkyňa v 1. rade sa zúčastňovala pojednávaní v trestnej veci voči vodičovi autobusu, uložený trest o výmere 6 rokov nepovažuje za dostatočný (nakoľko zavinil smrť 4 ľudí). Vodič autobusu sa rodine ani na pojednávaní ani inokedy neospravedlnil, poslal iba kondolenčný list v ktorom napísal že všetko mu je ľúto; žiadnu satisfakciu ani pomoc rodine neponúkol, žalobkyňa v 1. rade sa s vodičom nerozprávala. Satisfakciu ani žiadne finančné vyrovnanie žalobcom neponúkol ani majiteľ autobusu. Čo sa týka požadovanej sumy 75.000,00 € ako nemajetkovej ujmy žalobkyňa v 1. rade uviedla, že žiadne peniaze jej život dcéry už nevrátia; nemá predstavu ako by s uvedenou sumou naložila.

Na pojednávaní konanom dňa 12.7.2017 žalobca v 2. rade uviedol že vzťahy v rodine boli veľmi dobré, spolu trávili čas, chodili na dovolenky, deti chodili so žalobcom v 2. rade na futbalové zápasy. Po nehode sa dlho nevedelo čo s R. sa stalo (vyhlasovali že je nezvestná), až okolo polnoci volali z polície - následne

identifikovali jej telo. Po smrti R. sa všetko zmenilo, nakoľko R. im chýba ako člen rodiny, zmenil aj vzťah žalobcu v 2. rade s manželkou; rodina funguje síce navonok normálne, ale je to „iné“. Manželka chodí každý deň na cintorín, žalobca v 2. rade chodí na cintorín raz za týždeň. Medializáciu vnímali negatívne, novinári sa správali „katastrofálne“ - čakali neustále pred domom, vyvolávali, aj napriek nesúhlasu fotili priebeh pohrebu a pod. Vodič autobusu sa rodine nikdy neospravedlnil, iba majiteľ autobusu poslal kondolenčný list s malým venčekom; majiteľ dopravného prostriedku ani vodič rodine neponúkol žiadnu satisfakciu ani finančnú pomoc, žalobca v 2. rade sa ani z jedným z nich nerozprával. Na záver uviedol že aj keď život mladého človeka nenahradí žiadna finančná suma, považuje požadovanú čiastku 75.000,00 € za primeranú, prisúdené peniaze by venoval synovi.

Na otázku splnomocnenej zástupkyne žalovaného v 2. rade žalobca v 2. rade uviedol že aj z odstupom troch rokov od nehody sa smrť R. stále prejavuje, nakoľko sa o nej rozprávajú, kupujú kahance a kytice na cintorín - udalosť bude prítomná v živote ich rodiny už navždy.

Na pojednávaní konanom dňa 12.7.2017 žalobca v 3. rade uviedol že jeho vzťah s R. bol veľmi dobrý, ako starší brat sa jaj snažil pomáhať, celá rodina chodila spolu na dovolenky. Po smrti sestry sa život rodiny úplne zmenil, nakoľko im chýba, je to citeľné. Bezprostredne po nehode resp. po pohrebe situáciu niesol ťažko, na cintoríne boli viackrát za deň, obťažovali ich pohľady a správanie sa ostatných ľudí, ktorí o nehode čítali v médiách. Poukázal na správanie sa vodiča na trestných pojednávaniach - tento neprejavil žiadnu ľútosť, vyzeral že mu je to jedno. Smrť R. prežívali rodičia ťažko, aj doteraz nie sú s tým vyrovnaní, život rodiny sa síce zmenil, avšak snažia sa fungovať normálne. Rodičia pri niektorých príležitostiach za R. stále plačú, najmä keď je za ňu zádušná omša, resp. na cintoríne. Rozsudok vo veci vodiča je podľa žalobcu v 3. rade nedostatočný, nepredstavuje žiadnu satisfakciu, zvlášť preto že vodič stále popiera vinu. Žalovaný v 1. rade ani vodič rodine neponúkol žiadnu finančnú pomoc alebo satisfakciu, neboli s ním v osobnom kontakte.

Na otázky sudcu žalobca v 3. rade uviedol že on psychologickú pomoc nevyhľadal, iba bezprostredne na pohrebe požil aj s rodičmi ukludňujúce lieky; žiadne zdravotné problémy v súvislosti s úmrtím R. sa u neho neprejavili. Nemá predstavu čo by s prisúdenou finančnou sumou urobil.

Na otázky splnomocnenej zástupkyne žalovaného v 2. rade žalobca v 3. rade uviedol že R. sa snažil pomáhať (vozil ju, občas jej prispel drobným vreckovým), cez víkendy spolu trávili čas buď spolu s rodičmi alebo iba s R., občas chodili spolu na zábavy a na spoločenské akcie.

8.

Súd si pre svoje rozhodnutie zadovážil ďalej uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15.5.2017, odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu SR vo veci sp.zn. II. ÚS 847/2016 zo dňa 10.11.2016, Rozsudok Okresného súdu Trnava č. XX/XX/XXXX-XXXX zo dňa 7.12.2016.

9.

Na pojednávaní konanom dňa 16.8.2017 žalovaný v 1. rade uviedol že bol majiteľom dopravného prostriedku - autobusu, ktorým bola nehoda spôsobená. Uvedená situácia ho mrzí, avšak nehode nemohol žiadnym spôsobom zabrániť; každej z rodín, v ktorých prišlo k úmrtiu, poslal kondolenčný list a smútočnú kyticu, ospravedlnenie poslali aj škole - osobne sa so žalobcami nestretol ani nebol na pohrebe, nakoľko mu bolo odporúčané aby tak kvôli emóciám nerobil.

Na otázku svojho právneho zástupcu žalovaný v 1. rade uviedol že autobus mal všetky prehliadky platné, jeho technický stav bol v poriadku, nemal žiadne vady (toto konštatoval aj kriminalistický ústav, kde bol autobus na expertíze-).

Na otázky právneho zástupcu žalobcov žalovaný v 1. rade uviedol, že okrem kytice neposkytol žalobcom žiadne iné plnenie. T.č. je starobný dôchodca s príjmom 396,00 € mesačne, žiadne iné príjmy nemá, nevlastní žiadny nehnuteľný majetok ani motorové vozidlá, ani žiadne veci vyššej hodnoty; ani v čase dopravnej nehody nevlastnil žiadny nehnuteľný majetok, a okrem dvoch autobusov ani žiaden hnutel'ny majetok (jeden autobus bol po nehode zošrotovaný, druhý odpredal za sumu 1.000,00 € - mal 25 rokov, bol predaný na náhradné diely). Nehnuteľnosť v ktorej býva (v Cíferi) vlastnil, avšak pred asi 4 rokmi ju previedol na manželku (H. J.), daroval jej ju na základe darovacej zmluvy; na uzatvorení takejto zmluvy boli už dávno dohodnutí, ako dôvod darovania žalovaný v 1. rade uviedol „že je to jeho manželka a má ju rád“. Autobus ktorým dopravná nehoda bola spôsobená bol havarijne poistený v poisťovni Allianz - z titulu poistného mu bola vyplatená suma približne 7.000,00 € až 12.000,00 €, za šrot obdržal sumu 6.000,00 € až 7.000,00 €, pričom musel zaplatiť sumu 3.000,00 € za likvidáciu odpadov (finančné prostriedky boli použité na úhradu cestnej dane v SR aj v iných štátoch, a úhradu iných výdavkov). Ohľadom funkčnosti bezpečnostných pásov (keď podľa protokolu znaleckej organizácie 12 pásov nebolo

funkčných) žalovaný v 1. rade uviedol že pri skúške aj kontrole na STK všetky pásy boli funkčné; nikto z pasažierov v autobuse však aj tak nebol pripútaný.

Na pojednávaní konanom dňa 16.8.2017 svedok K. H. (vodič autobusu) na otázky splnomocnenej zástupkyne žalovaného v 2. rade uviedol že postihnutým rodinám boli jeho zamestnávateľom napísané kondolenčné listy, aj v mene svedka. Bezprostredne po nehode bol psychiatricky liečený (2 týždne hospitalizovaný), doposiaľ berie lieky na ukladnenie. Žiadnej z poškodených rodín svedok neposkytol finančné plnenie resp. inú satisfakciu.

Na pojednávaní konanom dňa 16.8.2017 svedkyňa Z. K. (známa žalobcov) na otázky právneho zástupcu žalobcov uviedla že rodinu žalobcov pozná od detstva, trávili spolu priateľské posedenia aj dovolenky, v rodine žalobcov bolo všetko v poriadku, neboli medzi nimi a nebohú R. žiadne konflikty, jednalo sa o šťastnú s spokojnú rodinu. Prvé dni a týždne po nehode rodina fungovala iba preto, že užívali antidepresíva, a podporovali ich známi a rodina. Podľa svedkyne sa doposiaľ žalobcovia so situáciou nevyrovnali, a ani sa nevyrovnajú.

Na otázky sudcu svedkyňa uviedla, že žalobcovia doposiaľ chodia na cintorín každý deň, niekedy aj dvakrát. Spoločnú dovolenku od smrti R. neabsolvovali; stretávajú sa, ale stretnutia sú smutné, často spomínajú na predchádzajúce obdobie, nakoľko dcéra svedkyne a nebohá R. chodili spolu do školy.

Na pojednávaní konanom dňa 16.8.2017 žalobkyňa v 1. rade na otázku právneho zástupcu žalovaného v 1. rade uviedla, že s súvislosti s nehodou a úmrtím R., okrem plnenia z poisťovne, na druhý deň po nehode prišiel N. H. s riaditeľom gymnázia, ktorí im odovzdali obálku so sumou 1.000,00 € - jednalo sa o finančný príspevok na pohreb od D. J. (príspevok na pohreb v zmysle zákonnej úpravy dostali aj od štátu).

10.

Právny zástupca žalobcov v záverečnej reči uviedol, že žalovaný v 1. rade je pasívne legitimovaný ako zamestnávateľ a aj ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku, pri ktorého prevádzke prišlo k úmrtiu dcéry a sestry žalobcov, žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný za použitia eurokonformného výkladu § 4, ods. 2, písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení. Pokiaľ ide o výšku požadovanej nemajetkovej ujmy, závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov je toho najvyššieho stupňa, smrť dcéry a sestry je neodstrániteľný následok ktorý možno iba zmierniť; ľudský život predstavuje najväčšiu hodnotu v spoločnosti, a žalobcovia stratili možnosť prežiť život s blízkou a milovanou osobou, rozvíjať s ňou svoje vzájomné vzťahy, čo sa negatívne prejavilo vo všetkých oblastiach ich života, a v strate schopnosti radosť sa a prežívať šťastie. Pokiaľ ide o okolnosti za ktorých prišlo k zásahu do osobnostných práv, poukazuje na závery vyplývajúce z rozsudku tunajšieho súdu v trestnom konaní vedenom voči vodičovi, kde bolo preukázané že tento večer pred dopravnou nehodou popíjal alkohol, bol nesporne preukázaná jeho vina; pokiaľ ide o žalovaného v 1. rade poukazuje na skutočnosť, že podľa výsledkov trestného konania predmetný autobus nebol spôsobilý na prevádzku, nakoľko nebol vybavený funkčnými bezpečnostnými pásmi. Žalovaný v 1. rade sa bránil tým, že je nemajetný - sám však previedol po dopravnej nehode majetok na svoju manželku, preto jeho nemajetnosť nemožno považovať za skutočnosť ktorú by bolo treba pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadniť. Požadovaná výška nie je neprimeraná.

Právny zástupca žalovaného v 1. rade v záverečnej reči uviedol, že žalovaný v 1. rade nie je pasívne vecne legitimovaný, a nie je daná jeho zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcov. Základným predpokladom pre vznik zodpovednosti za nemajetkovú ujmu je okrem iného zavinenie. Žalobcovia argumentujú analogickým použitím ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa § 427 Občianskeho zákonníka, ktorá je zodpovednosťou objektívnou bez ohľadu na zavinenie - princíp analógie však možno využiť len vtedy, keď právo konkrétne skutkovú situáciu opomína alebo neupravuje, čo ale nie je súdny prípad, nakoľko zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je zodpovednosťou subjektívnou, t.j. vyžadujúcou zavinenie pôvodcu nemajetkovej ujmy. Žalovaný v 1. rade nie je pôvodcom nemajetkovej ujmy, a svojím konaním ani opomenutím zásah do osobnostných práv žalobcov nezavinil, ani úmyselne ani z nebanlivosti (o zavinení je možné uvažovať iba v prípade vodiča autobusu, ktorý však v konaní žalovaný nie je). Preto už pre nenaplnenie predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv voči žalovanému v 1. rade nemôže žaloba obstáť. Vo vzťahu k prípadnej zodpovednosti za škodu boli podľa neho naplnené liberačné dôvody pre zbavenie sa zodpovednosti žalovaného v 1. rade, keď prevádzkovateľ sa zodpovednosti zbaví, ak preukáže že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia - žalovaný v 1. rade ako vlastník vozidla nemohol nijakým spôsobom zabrániť či už mikros pátku vodiča, alebo inému nevenovaniu sa riadeniu. Popiera tvrdenia žalobcov, že autobus nebol v dobrom technickom stave - naopak, zo znaleckého dokazovania vykonaného v trestnom konaní vyplynul opak (cituje: Na základe vykonanej kontroly konštatujeme, že

neboli nájdené žiadne závady technického charakteru, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom a priebehom predmetnej dopravnej nehody). Žalovaný v 1. rade teda ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť škode vzniknutej výlučne v dôsledku konania tretej osoby. K požadovanej výške nemajetkovej ujmy uviedol, že táto je neadekvátne, nezodpovedá ustálenej súdnej praxi; poukázal aj na majetkovú situáciu žalovaného v 1. rade, z majetku ktorého by v prípade priznania nároku žalobcom nebolo možné tieto uspokojiť ani len z časti.

Žalovaný v 2. rade v záverečnej reči (predložil ju v písomnej forme) uviedol, že nie je pasívne legitimovaným subjektom, nakoľko pasívna vecná legitimácia poisťovní v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po dopravných nehodách v právnom poriadku SR nie je daná (v tejto súvislosti poukazuje na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR) - podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z § 4, ods. 2, písm. a) zák.č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škoda na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (§ 13, ods. 2 a § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane). Za súčasne platnej legislatívy nemôže súd rozhodnúť opačným spôsobom s odvolaním sa na priamy účinok smerníc (ktoré zaväzujú len členské štáty, nie jednotlivcov).

11.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a ich právneho zástupcu, žalovaného v 1. rade a jeho právneho zástupcu, splnomocneného zástupcu žalovaného v 2. rade, svedkov K. H. a Z. K., oboznámením sa s návrhom, s vyjadreniami účastníkov, oboznámením sa s predloženými a zhromaždenými listinnými dôkazmi uvedenými vyššie, ako i oboznámením sa s obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Dňa 6.6.2014 v čase o 15,55 hod. na diaľnici D1 na 72,938 km v smere od Piešťan do Trnavy, K. H., ako vodič autobusu zn. K. XX, EČ: TT-XXXDI, zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu a jeho pádu na nižšie položené pole; na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpených pri dopravnej nehode na mieste nehody podľaľhla (okrem iných) R. H.. Uvedený skutok vodiča K. H. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285, ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, v spojení s § 138, písm. h) Trestného zákona a za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície, pod F.: V-XXX/-VYS-TT-XXXXHu dňa 7.6.2014, a bola na neho Okresnou prokuratúrou Trnava pod 2PV 511/14/2207-56 z 2.4.2015 podaná na Okresný súd Trnava obžaloba; vodič bol (doposiaľ neprávoplatným) Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. XXT/XX/XXXX-XXXX zo dňa 7.12.2016 uznaný vinným za spáchanie prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285, ods. 1, ods. 2, a ods. 4 Trestného zákona, a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov, a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 7 rokov.

Motorové vozidlo (autobus) bolo vlastníctvom žalovaného v 1. rade, ktorý bol aj jeho prevádzkovateľom; zamestnávateľom vodiča motorového vozidla bol žalovaný v 1. rade.

K motorovému vozidlu mal žalovaný v 1. rade v čase dopravnej nehody uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovaným v 2. rade, č. poistnej zmluvy XXXXXXXXXXXX/X; žalovaný v 2. rade titulom povinného zmluvného poistenia uhradil náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom.

Žalobcovia v 1. a 2. rade boli rodičmi alebojej R. H., žalobca v 3. rade bol jej bratom.

V čase dopravnej nehody bola R. H. žiačkou Športového gymnázia Jozefa Herdu v Trnave, pôvodného žalovaného v 3. rade, voči ktorému žalobcovia v priebehu konania vzali návrh späť, a konanie bolo voči nemu zastavené.

Vzťahy medzi nebohú R. H. a žalobcami boli normálne, rodina žila v spoločnej domácnosti, prežívali plnohodnotný život bez negatív (dovolenky, oslavy, výlety, bežný spoločný a rodinný život), pomáhali si, podporovali sa. S úmrtím dcéry a sestry sa žalobcovia doposiaľ nevyrovnali, denne / týždenne navštevujú cintorín. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobcovia vystavení medializácii, a (pre nich) nežiaducej pozornosti verejnosti.

Žalovaný v 1. rade zaslal žalobcom kondolenčný list a smútočný veniec na pohreb - osobne sa im neospravedlnil, na pohrebe R. H. sa nezúčastnil (údajne mu to nebolo odporúčené), žiadnu finančnú

satisfakciu žalobcom neposkytol; vodič autobusu sa žalobcom neospravedlnil, nevyjadril im ľútosť, neposkytol žiadnu finančnú satisfakciu.

Žiadny zo žalobcov po smrti R. H. nebol psychiatricky liečený, neboli hospitalizovaní, žalobcovia krátku dobu užívali lieky na ukludnenie, žalobcovia v 1. a 2. rade sa jeden krátkrát zúčastnili na pohovore s psychológom; zdravotný stav sa ani jednému zo žalobcov v súvislosti s úmrtím R. H. nezhoršil.

Žalovaný v 1. rade je starobný dôchodca s dôchodkom 396,00 € mesačne, žiadne iné príjmy nemá, nevlastní žiadny nehnuteľný majetok ani motorové vozidlá, ani žiadne veci vyššej hodnoty; nehnuteľnosť v ktorej býva (v Cíferi) vlastnil, tesne po nehode ju previedol titulom darovania na manželku (údajne na uzatvorení zmluvy boli už dávno dohodnutí).

Žalobkyňa v 1. rade „nemá predstavu ako by z prisúdenou sumou náhrady naložila“, žalobca v 2. rade by prisúdené peniaze venoval synovi (žalobcovi v 3. rade), žalobca v 3. rade „nemá predstavu čo by s prisúdenou finančnou sumou urobil“.

12.

Podľa § 144 Civilného sporového poriadku žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145, ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 146, ods. 1 Civilného sporového poriadku súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Podľa čl. 19, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13, ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 420 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 427 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 4, ods. 1 a ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnenej preukázanej nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d) ušlého zisku.

Podľa § 15, ods. 1 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 251 Civilného sporového poriadku trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

13.

Podľa Rč 21/1995: Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadostučinenie podľa ustanovenia (§ 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti.

Podľa R 29/2001: Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

Podľa Z III (s. 182): Vzhľadom na znenie ustanovenia § 16 Občianskeho zákonníka treba posudzovať podľa ustanovenia § 421 Občianskeho zákonníka (teraz podľa § 420 Občianskeho zákonníka) zodpovednosť organizácie za škodu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti zo strany pracovníka organizácie pri plnení jeho úloh, pokiaľ škoda zásahom vznikla.

Podľa R 55/1971 (s. 160): Ak pracovník (príslušník ozbrojených síl v činnnej službe) spôsobil škodu v rámci plnenia úloh organizácie (pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, pri plnení služobných povinností alebo v priamej súvislosti s ním) zavinene, nezbaví sa organizácia zodpovednosti s poukazom na ustanovenie § 421, ods. 3 (teraz § 420, ods. 3).

Podľa R 3/1984 (s. 29 ods. 5 a 6, s. 30 ods. 1): Pod pojmom „vynaložení všetkého úsilia“ (§ 428) treba rozumieť každú možnú starostlivosť, ktorú bolo možné za daných podmienok konkrétneho prípadu vyvinúť, aby sa zabránilo vzniku škody. O neodvratiteľnosť škody pôjde a prevádzateľ sa oslobodí od zodpovednosti predovšetkým vtedy, keď škode nebolo možné za súčasného stavu rozvoja techniky zabrániť žiadnym opatrením. Škoda, ktorú nemožno odvrátiť, môže mať svoj pôvod buď v prírodnej udalosti (blesk, povodeň, zemetrasenie a pod.), alebo v ľudskom správaní, či v správaní zvieratá. Pri interpretácii neodvratiteľnosti škody treba však zdôrazniť, že nesmie ísť o škodu neodvratiteľnú subjektívne. Škoda musí byť, ako to vyplýva z ustanovenia § 428, vždy neodvratiteľná objektívne. Škodu teda nemohol za daných pomerov odvrátiť nielen určitý prevádzateľ, ale ani žiadny iný na jeho mieste. Treba vždy používať objektívne meradlo.

Podľa R 16/1969: Ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, nemôže sa prevádzateľ zbaviť zodpovednosti, a to ani poukazom na neodvratiteľný úkon tretej osoby.

Z IV (s. 621): Prevádzateľ motorového vozidla sa môže zbaviť svojej zodpovednosti iba v tom prípade, ak škoda nebola ani len čiastočne spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke.

14.

Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby. V prípade že interpresonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch - v tomto prípade má aktívnu legitímáciu subjekt ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným z základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Protiprávne narušenie rodinných vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Právo na súkromie je jedným z základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému každý právny štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústavu SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma; funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby.

Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania satisfakcie je nemajetková ujma.

Zodpovednosť podľa § 427 Občianskeho zákonníka je založená na princípe zodpovednosti objektívnej, teda bez zreteľa na zavinenie. Riziko, ktoré plynie zo špecifického zdroja zvýšeného nebezpečenstva súvisiaceho s prevádzkou dopravných prostriedkov nesie ten, komu táto prevádzka slúži, teda prevádzateľ (nemusí byť totožný s vlastníkom dopravného prostriedku, prípadne s jeho vodičom). Osobitná povaha spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku, ktorému nemožno čeliť ani vhodnými opatreniami technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na riadne užívanie, ani riadnym spôsobom ich užívania v súlade s príslušnými pravidlami premávky. V záujme ochrany tretích osôb sa riziko z prevádzky prenáša výlučne len na prevádzkovateľa.

V ustanovení § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka je vyjadrená zásada, že pokiaľ niekto spôsobí škodu pri vykonávaní činnosti, ktorú vykonával pre inú osobu, nezodpovedá za túto škodu sám, ale za ňu zodpovedá ten, za koho túto činnosť vykonával - ide najmä na prípady keď zamestnanec pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávných povinností spôsobí škodu tretej osobe; v takomto prípade potom zodpovedá jeho zamestnávateľ.

V § 428 Občianskeho zákonníka je upravená možnosť zbavenia sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu (liberácia). V prípade udalosti ktorá vznikne pri okolnostiach, ktoré majú pôvod v prevádzke (tzv. vnútorné okolnosti) však možnosť špeciálnej liberácie nie je prípustná (prípustná je za určitých tzv. vonkajších okolností, ktoré s prevádzkou dopravných prostriedkov nesúvisia, napr. konanie tretej osoby, prírodné sily a pod., avšak aj to iba za predpokladu, že škode nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať).

Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a bude spočívať v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, vzniká právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na pomery osoby ktorá ujmu spôsobila. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

15.

V danom prípade mal súd za preukázané, že došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby voči žalovanému v 3. rade (Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, Trnava), preto v súlade s ustanovením § 145, ods. 2 Civilného sporového poriadku súd konanie v tejto časti zastavil (Uznesením vydaným na pojednávaní konanom dňa 15.5.2017), pričom nebol potrebný súhlas inej strany sporu so späťvzatím žaloby, nakoľko k späťvzatiu došlo ešte pred začatím pojednávania / predbežného prejednávania sporu (§ 146, ods. 1, druhá veta Civilného sporového poriadku).

Po vykonaní dokazovania, a po skutkovom a právnom posúdení veci, súd dospel k záveru, že návrh žalobcov voči žalovanému v 2. rade je potrebné zamietnuť; voči žalovanému v 1. rade je návrh v zásade dôvodný, súd sa ale nestotožnil s navrhovanou výškou nemajetkovej ujmy ktorú žalobcovia žiadali priznať.

V prvom rade sa súd zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku voči žalovanému v 2. rade (ako poisťovni u ktorej bolo motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená nehoda, poistené), a dospel k záveru že voči nemu nie je dôvodný, nakoľko podľa názoru súdu žalovaný v 2. rade nebol v konaní pasívne legitimovaný. Zo zák.č. 381/2001 Z.z. nevyplýva ani jeden zo spôsobov ktorý by založil pasívnu solidaritu, pričom ani § 15 nedáva pre tento záver dostatočný podklad. Pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla by malo pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode len v prípade, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej; zák.č. 381/2001 Z.z. však v § 4, ods. 1 vymedzuje úplne presne rozsah poistenia zodpovednosti, a nevyplýva z neho že by pod pojem škoda bolo možné podriaďiť aj nemajetkovú ujmu, pričom ustanovenie explicitne vymenúva aké právo poistenému z poistenia vyplýva vo vzťahu k poisťovateľovi, ktorý za neho hradí poškodenému preukázané nároky. Pre posúdenie otázky pasívnej vecnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce čo sa rozumie pod pojmom škoda použitým v zák.č. 381/2001 Z.z., pričom je použiteľný rozsudok ESD dvora zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/2012 ktorý rozhodol, že článok 3, ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z uvedeného potom vyplýva, že priznanie nároku uplatňovaného voči poisťovni (s poukazom na krytie povinným poistením motorového vozidla) je podmienené úpravou vnútroštátneho práva; unijné právo vzťahu ohľadne náhrady škody nereguluje, keď harmonizácia sa týka až následného poistného krytia utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva. Zák. č. 381/2001 Z.z. v § 4, ods. 1 vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, ktorým treba rozumieť zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve - z poistnej zmluvy, ani zo znenia zákona však nevyplýva že by pod pojem škoda bolo možné podriaďiť aj nemajetkovú ujmu, nakoľko ustanovenie § 4, ods. 2 explicitne vymenúva aké právo poistenému z poistenia vyplýva vo vzťahu k poisťovateľovi. Uplatnenie nároku v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody (spadá pod právne prostriedky na ochranu práv na ochranu osobnosti), a v tomto prípade právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje peňažnú satisfakciu, nie náhradu škody. Základným znakom je aj to, že predpokladaná ujma sa nedá nijako preukázať, je vecou voľnej úvahy pri ktorej súd prihliada na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti za ktorých k nej

došlo; účelom práva na peňažné zadostučinenie je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou, čím sa síce približuje funkcii reparačnej, aká je aj pri náhrade škody, avšak vychádza z iných predpokladov, preto súd nepovažuje za správne stotožniť nárok podľa § 13 Občianskeho zákonníka s nárokom na náhradu škody. Právo na ochranu osobnosti je svojbytným a samostatným nárokom ktorému Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, preto uplatnenie práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje, ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti - pokiaľ by si chcel poškodený subjekt uplatňovať nároky z titulu ochrany osobnosti v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poisťovni, bolo by potrebné aby krytie nárokov z daného právneho titulu bolo v poisťovej zmluve osobitne zmluvne dojednané. Na záver súd iba konštatuje, že zo smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami nevyplýva, že by nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka bolo možné považovať za škodu, pretože aj citovaná smernica pracuje s pojmom zodpovednosť za škodu a nie s iným nárokom, ktorý je založený na iných princípoch; taktiež z čl. I ods. 1 smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 nevyplýva, že by poistenie uvedené v čl. III ods. 1 smernice Rady 72/146/EHS malo pokrývať nemajetkovú ujmu, pretože sa vzťahuje na pokrytie zodpovednosti za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla. Z čl. I, ods. 2 smernice Rady 72/166/EHS sa pre účely tejto smernice považuje za poškodeného ten kto je oprávnený na náhradu, avšak pokiaľ ide o škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je nárokom na náhradu škody, a preto nemožno dospieť k záveru že by bolo možné považovať výklad pojmu náhrada škody a škody na zdraví za eurokonformný výklad, nakoľko pojem škoda sa nedá stotožniť s pojmom ujma - iný výklad by podľa názoru súdu bol znásilnením jedného rozhodnutia ESD, a jeho napasovaním (pri zneužívaní pojmu „eurokonformnosti) na súdený prípad (resp. celú skupinu súdených prípadov), pravdepodobne s vidinou zapltenia nároku od subjektu, ktorý je ekonomicky silný a stabilnejší ako skutočný pôvodca zásahu do osobnostných práv (v súdenom prípade prevádzkovateľ motorového vozidla - žalovaný v 1. rade). Z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v 2. rade tak súd návrh voči nemu zamietol.

V časti návrhu voči žalovanému v 1. rade, ktorým žiadali žalobcovia priznať nemajetkovú ujmu vo výške po 75.000,00 € žalobcom v 1. a 2. rade, a 50.000,00 € žalobcovi v 3. rade z dôvodu, že žalovaný v 1. rade bol prevádzkovateľom vozidla ktorým bola spôsobená dopravná nehoda pri ktorej zahynula Nikola Hanusová, a tiež zamestnávateľom vodiča motorového vozidla, čím zasiahol do osobnostných práv žalobcov, do ich práva na súkromie a rodinný život, sa súd s návrhom v zásade stotožnil.

V prvom rade súd skúmal pasívnu legitímáciu žalovaného v 1. rade (ktorý namietal jej nedostatok), a dospel k záveru, že žalovaný je pasívne legitimovaným subjektom v spore. Dňa 6.6.2014 v čase o 15,55 hod. totiž na diaľnici D1 na 72,938 km v smere od Piešťan do Trnavy, K. H., ako vodič (jeho zamestnávateľom bol žalovaný v 1. rade) autobusu zn. K. XX, EČ: TT-XXXDI (prevádzkovateľom motorového vozidla bol žalovaný v 1. rade), zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu a jeho pádu na nižšie položené pole; na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpeneých pri dopravnej nehode na mieste nehody podľahla (okrem iných) R. H. (dcéra a sestra žalobcov). Uvedený skutok vodiča K. H. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285, ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, v spojení s § 138, písm. h) Trestného zákona a za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: ORP-XXX/-C.-TT-XXXXHu dňa 7.6.2014, a bola na neho Okresnou prokuratúrou Trnava pod XPV XXX/XX/XXXX-XX z 2.4.2015 podaná na Okresný súd Trnava obžaloba; vodič bol (doposiaľ neprávoplatným) Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. 30T/45/2015-2037 zo dňa 7.12.2016 uznaný vinným za spáchanie prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285, ods. 1, ods. 2, a ods. 4 Trestného zákona, a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov, a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 7 rokov. Súd pri posudzovaní existencie pasívnej legitímácie na strane žalovaného v 1. rade prihliadol na dve skutočnosti, a to 1/ že motorové vozidlo bolo vlastníctvom žalovaného v 1. rade, ktorý bol aj jeho prevádzkovateľom, a 2/ že zamestnávateľom vodiča motorového vozidla bol žalovaný v 1. rade. Súd sa stotožnil s názorom žalobcov, že ak pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, sa používa analogicky ustanovenie § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka, je možné analogicky použiť aj § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov - žalovaný v 1. rade je teda za neoprávnený zásah do práva žalobcov a za nemajetkovú ujmu spôsobenej na ich osobnostiach zodpovedný (popri vodičovi, ktorý však v konaní žalovaný z neznámeho dôvodu nebol) objektívne ako

prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená (§ 427 Občianskeho zákonníka). Žalovanému v 1. rade svedčí pasívna legitímácia aj z dôvodu, že ako zamestnávateľ vodiča - vinníka dopravnej nehody, je zodpovedný za jeho konanie (§ 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Súd sa tiež zaoberal otázkou vyvinenia - liberáciou žalovaného v 1. rade, na ktorú poukazoval, a žiadal o zamietnutie žaloby aj z tohto dôvodu voči nemu. Súd sa však nestotožnil s názorom, že na strane žalovaného v 1. rade existujú liberačné dôvody. Podľa názoru súdu je úplne nepochybné, že zásah do práv žalobcov bol vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, a pri vynaložení „všetkeho“ úsilia bolo možné zabrániť škode; otázka či príčinou vzniku dopravnej nehody bolo výlučne protiprávne konanie vodiča, alebo (aj) zlý technický stav dopravného prostriedku je vo vzťahu k vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného v 1. rade irelevantná. Navyiac, v prípade udalosti ktorá vznikne pri okolnostiach ktoré majú pôvod v prevádzke (dopravnú nehodu totiž nezavinila žiadna neovládateľná prírodná sila, živel, ani žiadna „tretia“ osoba“, keď samotného vodiča nemožno za tretiu osobu považovať, nakoľko ako osoba riadiaca dopravný prostriedok bol súčasťou tejto „prevádzky“), možnosť liberácie vôbec nie je prípustná (prípustná je v obmedzenom rozsahu za určitých tzv. vonkajších okolností, ktoré s prevádzkou dopravných prostriedkov nesúvisia).

Spôsobenie smrti blízkej osoby je bezpochyby zásahom do osobnostných práv pozostalých, hlavne do ich práva na súkromie a rodinný život, nakoľko vzťahy medzi nebohú R. H. a žalobcami (v 1. a 2. rade ako rodičmi, a v 3. rade ako súrodencom) boli normálne, rodina žila v spoločnej domácnosti, prežívali plnohodnotný život bez negatív (dovolenky, oslavy, výlety, bežný spoločenský a rodinný život), pomáhali si, podporovali sa; žalobcovia silne a intenzívne prežívali, a prežívajú smrť dcéry a sestry, s jej úmrtím sa doposiaľ nevyrovnali, denne / týždenne navštevujú cintorín. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobcovia vystavení medializácii, a (pre nich) nežiaducej pozornosti verejnosti. V dôsledku nečakanej smrti blízkej osoby prežívajú žalobcovia pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s ňou súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radosti s ním prežívaných - protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade prišlo tak k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná.

Z dôvodov uvedených vyššie je na mieste postup a použitie ustanovenia § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia sa súdu nezdá postačujúci, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na osobu škodcu (žalovaného v 1. rade). Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti R. H. na nich.

Je síce pravdou že žalobcovia a nebohá mali medzi sebou vytvorené silné väzby, ale jej strata (s ktorou takmer nie je možné sa vyrovať, čo súd chápe a akceptuje) je zmiernená tým, že žalobcovia ostali žiť v spoločnej domácnosti ako dovtedy, žijú a fungujú v podstate „normálnym“ životom (pracujú), nebolo preukázané že smrť R. H. mala výrazne nepriaznivé následky na zdravotný stav žalobcov, neboli liečení psychiatricky, pomoc psychológa použili žalobcovia v 1. a 2. rade raz, neboli hospitalizovaní, nebrali lieky (okrem utlmujúcich liekov tesne po nehode, resp. v čase pohrebu R. H.), nič sa nezmenilo na ich spoločenskom alebo pracovnom postavení. Súd prihliadol pri určení výšky nemajetkovej ujmy aj účel, na ktorý chcú žalobcovia peniaze použiť a dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy v tomto prípade plní len úlohu satisfakčnú - žalobkyňa v 1. rade „nemá predstavu ako by z prisúdenou sumou náhrady naložila“, žalobca v 2. rade by prisúdené peniaze venoval synovi (žalobcovi v 3. rade), žalobca v 3. rade „nemá predstavu čo by s prisúdenou finančnou sumou urobil“. Súd vzal tiež do úvahy okolnosti za ktorých k dopravnej nehode prišlo (s najväčšou pravdepodobnosťou zlyhanie ľudského faktora - vodiča dopravného prostriedku, na ktoré žalovaný v 1. rade nemal priamy dosah), a čiastočne tiež príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1. rade, ktorý je starobným dôchodcom s príjmom 396,00 € mesačne, nevlastní žiadny majetok vyššej hodnoty. Prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu 200.000,00 € súd preto považoval na príliš vysoké, ktorým by fakticky znemožnil resp. mimoriadne sťažil žalovanému v 1. rade ďalší život (už aj uspokojovanie jeho základných potrieb). Prisúdenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v celkovej výške 50.000,00 € sa preto zdá súdu primerané (aj keď si uvedomuje že smrť blízkej osoby - dcéry a sestry - nemožno nahradiť žiadnym finančným plnením, ktoré by bolo trebárs aj vyššie ako žiadané žalobcami).

Súd rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 255 Civilného sporového poriadku.

Vo vzťahu žalobcov a žalovaného v 1. rade súd nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu, nakoľko v zmysle § 255, ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo - žalobcovia v 1. a 2. rade boli úspešní v časti 26,67%, žalobca v 3. rade v časti 20,00%, žalovaný v 1. rade bol úspešný v časti 73,33%, resp. 80,00%. Aj napriek uvedenému, keď žalovaný v 1. rade bol v spore úspešnejší, mu súd nepriznal nárok na náhradu trov konania, a to jednak s ohľadom na charakter prejednávanej veci (bolo by nemorálne a neetické priznať škodcovi ešte aj trovy konania), jednak s poukazom na skutočnosť že rozhodnutie o výške poskytnutej nemajetkovej ujmy záležalo na úvahe súdu.

Vzhľadom k tomu že žalovanému v 2. rade plne úspešnému v spore nevznikli trovy konania, resp. o ich náhradu výslovne nežiadal, súd rozhodol tak, že náhradu trov konania mu nepriznal.

Žalovanému v 3. rade súd priznal vo vzťahu k žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. K zastaveniu konania v celom rozsahu voči žalovanému v 3. rade došlo za situácie, keď žaloba bola na súd podaná dňa 7.6.2016, žalovaný v 3. rade sa k nej vyjadril, a následne podaním došlým súdu dňa 12.5.2017 žalobcovia bez akéhokoľvek odôvodnenia žalobu voči žalovanému v 3. rade vzali späť. S poukazom na uvedené dospel súd k záveru že späťvzatie žaloby voči žalovanému v 3. rade zaviniť žalobcovia (ktorí teda logicky nemajú nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nemu); keďže žalovanému v 3. rade vznikli trovy konania -ktorý má nárok na ich náhradu- priznal mu ich súd v zmysle ustanovenia § 256, ods. 1 Civilného sporového poriadku v pomere 100% (nakoľko výsledok v spore je potrebné považovať za plný úspech žalovaného v 3. rade).

O povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 3.000,00 € žalovaným v 1. rade súd rozhodol v zmysle ustanovení § 6, ods. 1 a § 7, ods. 1, prvá veta, v spojení s § 4, ods. 2, písm. i) / j) a § 2, ods. 2, prvá veta zák.č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, a položky 1, písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, nakoľko žalobcovia boli v tomto konaní oslobodení od platenia súdneho poplatku, pričom uvedená povinnosť prechádza v rozsahu prisúdenej sumy (spolu vo výške 50.000,00 €) na žalovaného v 1. rade.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, ku Krajskému súdu v Trnave, cestou podpísaného súdu, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V prípade, že povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.